

Тук обаче би следвало да се запитаме: ако детето е посещавало предучилищна група или клас и е постъпило в I клас с необходимия минимален езиков/речников запас; ако през четирите години в началната образователна степен то е работило пълноценно и съответно с него е работено пълноценно и като следствие то е покрило задължителния образователен минимум за постъпване в V клас, дали „недостатъчно владее на български език“ може да се приеме като „нормално“ затруднение при обучението му в следващите класове? Аз бих казала „не“. Защото училищната институция има тъкмо такава основна функция: да компенсира неравенства, произведени от различни жизнени обстоятелства – в случая недоброто владее на български език като следствие от ограничен социален опит и контакти и/или от статуса му на втори език за част от децата от ромски произход; така да организира образователния процес, че всяко дете да покрие задължителния образователен минимум (в случая това се легитимира с даването на диплома за начално образование); да осигури на всяко дете възможност за развитие на неговите способности. Образователните степени и съответно учебният материал за всеки клас би трябвало да се надграждат: предполага се, че ако детето е покрило задължителния образователен минимум за предходната образователна степен/клас, то може да влезе успешно в образователния процес в следващата образователна степен/клас. Това е една от предпоставките за законовата регламентация на училищното образование до X клас като задължително – приема се, че **учебният материал до X клас може и трябва да бъде усвоен от всяко дете** поне в рамките на образователния минимум.

•**Нередовно посещение на училище.** Учителите споделят, че независимо от опита на децата с училищната институция, придобит по време на обучението в началната образователна степен, те продължават да не спазват основни нейни правила: закъсняват за час, отсъстват от някои часове („просто не влизат в час“), отсъстват от училище с дни и седмици без основателна причина. Отсъствието от занятия се разглежда от учителите като ключов фактор за ниската успеваемост на децата от ромски произход и като демотивиращ